

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta la A. V. Göbber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului înalțului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 173.

Brașov, Sâmbătă 4 (17) August

1907.

O pagină

din dezvoltarea economică a României.

II.

In România lucrurile s'au petrecut cu totul altfel ca la noi și în alte state. Improprietărea acolo s'a făcut în urma improprietării tuturor clăcașilor din Europa, afară de Turcia, și în mod cu totul defectuos și nedrept pentru cel asuprit de ieri. Bărbații de stat și politicianii români s'au ferit ca de foc de contactul cu ceilalți Români și de a studia așezămintele lor, ori de a desvolta vechile așezăminte pământene, încercate și probate de seculi ca Instituția *Protimisului* și de *Inzestrarea fetelor* cu escluderea lor dela moștenirea moșilor etc. pentru a pune capăt atomisării acestora.

O improprietare cât de largă și liberală o putea face și guvernul român, căci când s'au unit Principatele sub Cuza, la poporul român din Transilvania, Bucovina și chiar Basarabia se făcuse deja improprietarea clăcașilor într'un spirit destul de larg și deduse deja bune rezultate și fără mari sguduiri sociale și economice, ear după secularizarea averilor mănăstirilor închinare și pământene, Statul Român deveni dintr'odată stăpân pe a 1/5-a parte din suprafața țării ca *domeniu public* cu moșii vaste, mare parte încă foarte puțin populate, unde ar fi putut improprietări bine nu numai pe toți insurății clăcașilor, ci și pe o mare parte dintre moșnenii și razeșii lipsiți de pământ. El putea să creeze sate mari și bogate în câmpia mănoasă, cari să nu stea întru nimic inapoia celor din Bănat, din comitatul Timiș și Torontal și să fie podoaba și mândria întregului neam românesc!!

In schimb guvernul român a adoptat așezăminte și instituții cu totul streine de obiceiul pământului ca

și de firea Românilui. Căci au fost, sunt și vor rămânea vecinic streine și nepotrivite cu firea Românilui: modelele de improprietare luate dela Meklenburg, pe cari azi acolo le condamnă și defaimă ca nedrepte întreaga lume germană; constituție belgiană; legi franceze; noii cultivatori și agenți ai culturii mari agricole recrutați din *Albania, Grecia, Macedonia*, în majoritate Greci ori Jidani, ori luați dintre păstori nomazi ai Transilvaniei, așa numiții *mocani* din Săcele. Drept oameni cu oarecare pregătire și cunoștințe de specialitate pentru agricultura mare și cultura înaintată, au făcut posibilă invaziunea în masă a elementelor burgheze în agricultură și azi fiecare *băiat de prăvălie* se simte destoinic de a conduce exploatarea unei moșii de mii de pogoane, ba chiar și de domenii întinse. Partea întreagă a poporului nostru de acolo — moșnenii și razeșii se moștenesc și se împărțesc și azi în moșiile lor după dreptul consuetudinar al lor — obiceiul pământului.

Țăranului muncitor, fostului clăcaș de ieri, i-s'a impus o nouă lege agrară, numită *Legea tocmelilor agricole*, cu contracte valabile întâi pe 5 ani, ear mai târziu drept ameliorare, pe un singur an, — cum n'a mai văzut și cunoscut altă țeară în Europa — care introduse din nou claca, dijma și cu toată droaia de daturi, mită și angurale feudale, abia desființate și augmentate cu sumedenie de alte daturi nouă necunoscute de cei vechi, dar iscodite de mintea ageră a negustorului și precupețului de ieri. Ca să-l scape de o nouă robie, i-se introduse numai lui *legea de inalienabilitatea pământurilor țărănești*, care înăspri și mai mult răul, căci fără să dispară diferența de stare și avere prin sate, ce există de sute de ani, reducându-i pe toți la o apă, la situațiunea ca cu popă, cu primar și notar cu tot, să fie egal siliți să facă

invoeli și tocmeli agricole cu noul cultivator, neputându-se nici unul dispensa de ele, ca să aibă cu ce trăi. O încercare palidă de imbucătățire a stărei lor și ridicarea nivelului administrațiunei prin sata de cătră d-l P. P. Carp, prin înființarea pe o pătrime din moșiile statului, ce aveau să se vândă numai la *locuitorii săteni* cultivatori de pământ, cu loturi mari inalienabile și indivizibile de câte 10 și 25 hectare, bazate pe *maiorate* ori *minorate*, fură mult hulite ca sistem german, și după câțiva ani desființate cu totul, reducându-i pe toți țărani din nou improprietăriți la maximum de 10 pogoane = 5 Ha! Și de ce să-i stea în cale noului cultivator o preoțime cultă și independentă materialicește și moralicește și o clasă de țărani instruiți, o administrație independentă, care i-ar putea face eventual și mizerii?! Cu deosebire chestia ținerii vitelor era *cheia și șurubul principal* de a-l face pe țăran supus la toate condițiunile, docil și umilit.

Mai venea la mijloc și literatura patriotică și ziaristica oficioasă, care să înfrumusețeze măsurile luate și prevederile pline de patriotism, cari cântau osanale, cât de mult a progresat agricultura și ce valori nu au știut să dea arândașii pământului și progresului economic al țării.

Ori ce părere contrară cât de modestă era stigmatizată și infierată ca nepatriotică, că injură țeara și o defaimă în ochii străinului, ear autorul infierat și stigmatizat înaintea guvernului și a publicului mare agricol ca „vândut streinilor“. Neapărat că unii nu puteau decât să „injure și defaime, țeara, arătând starea adevărată a lucrurilor — iar alți patrioți cari patriotismul ieftin îl duceau la vânzare în fie-ce moment, să o laude.

Regele Eduard în Ischl. Din Ischl se anunță, că ministrul de externe bar. Aehrenthal a sosit Miercuri seara aici. Eri la orele 8 dimineața Maj. Sa Monarchul a plecat cu un tren separat la Gmunden spre a întâmpina pe regele Eduard. La orele 10 și 55 m. regele Eduard a sosit în Gmunden. Întâlnirea celor doi suverani a fost foarte cordială. După o scurtă pauză regele Eduard și Maj. Sa au plecat spre Ischl, unde au sosit la orele 1 1/2 p. m.

Cu privire la întrevederea dela Ischl se comunică următoarele:

Întrevederea dela Ischl răspunzând sentimentelor de amicitie intimă între cei doi suverani, regele Eduard al Angliei și împăratul Francisc Iosif, această întrevedere a dat subsecretarului de stat englez Ch. Hardinge ocaziunea de a se întâlni cu ministrul de externe al Austro-Ungariei, fostul său coleg la Petersburg. În conversațiunea lor, în care au fost tratate toate chestiunile politice actuale, d-nii Hardinge și d'Aehrenthal au constatat cu satisfacțiune *continuarea amicitiei tradiționale*, care există de atât timp între Anglia și Austro-Ungaria.

In ce privește în special problema macedoneană cei doi oameni de stat au recunoscut, că acțiunea de reformă începută de cătră puterile cari și-au luat această însărcinare și sprijinită de cătră celelalte puteri, se află în plină concordantă cu declarațiunile recente ale cabinetului englez.

Conformitatea de vederi s'a manifestat și în ce privește propunerile, ce trebuiesc făcute înaltei Porți precum și în chestiunile privitoare la modul de a trata și de a privi brigandajul revoluționar macedonean. Atitudinea celorlalte puteri fiind conformă cu rezultatul schimbării de idei între d-nii Hardinge și d'Aehrenthal, se poate trage o prevedere favorabilă pentru eforturile desinteresate, cari tind a imbunătăți într'un mod serios și durabil *situațiunea vilaelelor macedonene*.

Partidul țărănesc croat a convocat pe ziua de Marți o mare întrunire la Petrinja. La ordinea zilei sunt: Votul universal, desfacerea Croației de Ungaria și unirea tuturor slavilor de sud ai monarchiei.

Demonstrație pangermană în Carintia. În ajunul sosirii Majestății Sale Monarhului la Klagenfurt în vederea manevrelor împărătești, primarul Neuner a dispus,

FCILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din lumea necunoscutului.

Marele astronom și om de știință al Franței *Camille Flammarion* a publicat în »La Revue« din Paris, multe numere de arând un studiu foarte întins, intitulat: »*Puterile naturale necunoscute*« (apărut acum în volum), în care se ocupă științificește, pe cât posibil, de ceea ce se cunoaște și la noi sub numele de spiritism (sau în popor: »graiul cu morții«).

Chestiunea e de cea mai mare însemnătate și dă de lucru științei tocmai pentru că e încă învăluită în mister.

Spiritismul de altfel e vechiu, cunoscut din antichitate în diferite locuri și timpuri și sub diferite forme: în formă religioasă, în biblie, și mai târziu cunoscut tot mai mult și răspândit chiar în popor.

In trecut ca și azi era cunoscut mai cu seamă la Indieni și practicat ca și azi de așa numiții *Fakiri*, o clasă de *medium* (mijlocitori cu forțele necunoscute). Ceea ce fac aceștia însă nu ese din domeniul miraculosului.

Experiențele și cercetările spiritiste cu caracter modern, cercetările, cari s'au căutat să fie puse oarecum în legătură cu știința, încep cam dela jumătatea secolului trecut în America; mai târziu se practică cu mult succes în Anglia și acum 10—15

ani, pe o scară foarte înstinsă, în cercuri și sub forme diferite.

Însă cu caracter pur științific, ca o problemă pusă minții omenești spre deslegare o încearcă azi *Flammarion* în studiul mai sus amintit și în altele ce vor urma.

Neavând locul și competența a lua studiul în sine adecă partea pur științifică și filosofică a cercetărilor și concluziunilor lui *Flammarion*, voiu vorbi numai de unele experiențe ale sale, cari au avut loc în locuința proprie în toamna anului 1897 în mai multe ședințe, la cari au luat parte oameni cu cea mai înaltă cultură științifică și filozofică: filozofi, astronomi, ingineri etc.

Eusapia Paladino, mediumul sau mijlocitorul dintre asistenți și aceste forțe necunoscute era o italiancă în vârstă de 40 de ani bogată și greoaie. Mai avusese ședințe spiritiste prin diferite alte orașe mari și era deci cunoscută.

Se servește de o masă ordinară de brad (masă de bucătărie). Experiențele se fac în salonul lui *Flammarion*. Un colț al acestui salon e despărțit prin perdele. In dosul lor pe o măsuță e o armonică, o tamburină, o vioară, castane și câteva perne mici.

Masa de experiențe (mai mare) e însă dincoace împreună cu mediumul, împrejurul căruia spre control e asistența savanților.

E de observat că *Eusapia* nu putea suferi în experiențele ei lumina prea puternică, care o enerva, — și cu cât lumina lămpii era mai slabă, cu atât diferitele arături erau mai dese, mai extraordinare și mai satisfăcătoare. Spre desăvârșit control toate membrele *Eusapiei* erau ținute de asistenți ca să nu se poată presupune, cel puțin, înșelăciunea.

Iată o parte a raportului pe care îl face lui *Flammarion*, *Arthur Lévy*, unul dintre asistenți, asupra uneia din ședințe:

»Ne-am așezat în jurul unei mese drept-unghiulare, o masă de brad, vulgară, de bucătărie. Eram șase inși. La capătul mai strâmt al mesei, la stânga *Eusapiei*, lângă perdele, se afla d. *Georges Mathieu*, inginer agronom la observatorul din Juvisy, la cealaltă extremitate d. *Flammarion*, apoi femeia mea; d-na *Flammarion*; în sfârșit eu care mă găsesc astfel la dreapta *Eusapiei* și prin urmare lângă perdele.

D. *Mathieu* și eu țineam fiecare câte o mână a mediului sprijinită de un genunchiu; *Eusapia* pune câte un picior pe câte unul din picioarele noastre.

Nici una din mișcările ei, nici a picioarelor nici a brațelor nu poate prin urmare să ne scape. Acestei femei deci, nu-i rămâne decât capul, pe care îl poate mișca și bustul lipsit de brațe și ținut cu totul între umerile noastre.

Punem mâinile pe masă. În câteva minute masa începe să se miste, să se țină pe un picior; lovește în podeală, se ridică repede pe alt picior, apoi cu totul, când la 20 când la 30 centimetri de-asupra solului. *Eusapia* scoate un strigăt ascuțit, de bucurie, de ușurare; perdeaua dela spatele ei se umflă, apoi rotunjindu-se înaintează până pe masă. În masă se aud alte lovituri și în același timp și în podeală la o distanță de vre-o trei metri. Toate acestea în plină lumină.

Ațâțată, cu o voce rugătoare, cu cuvinte întretăiate, *Eusapia* cere să se facă lumină mai mică, deoarece nu poate să-i supoarte strălucirea; spune mereu că acea lumină îi face rău și ne roagă să grăbim, mai ales — spune ea — fiindcă vom vedea lucruri frumoase.

După ce unul din noi a pus lampa pe podeală, la spatele pianului, în unghiul epus cu locul unde ne aflam (la 7 m. 50 aproape, depărtare), *Eusapia* nu mai vede lumina, e multumită; noi putem însă să deosebim fețele și mâinile. Să nu se uite că d. *Mathieu* și eu avem fiecare câte un picior al mediului pe piciorul nostru, că-i ținem mâinile și genunchii și că-i strângem umerii.

Masa se mișcă mereu, tresaltă. *Eusapia* ne chiamă. Deasupra capului ei apare o mână ca aceea a unei fete de 15 ani, cu palma înainte cu degetele unite, cu degetul cel mare îndepărtat. Culoarea mânei

ca în timpul cât domnitorul va petrece în Klagenfurt, să se pavoazeze orașul, iar steagurile, cari se vor arbora, să fie negre-galbine. Consiliul comunal a declarat însă, că în chestia împodobirii edificiilor publice cu steaguri, primarul are numai dreptul de executivă, iar dreptul de dispunere îl are consiliul comunal. În ședința de alaltieri, consiliul comunal a declarat, că nu vede în steagurile negru-roșu-aur nici vătămarea persoanei domnitorului și nici a simțământului dinastic, prin urmare decide, ca pe edificiile orașului pe lângă steagurile austriace să se arboreze și steagurile împărăției germane.

Cronica din afară.

Intrevederea regelui Eduard cu împăratul Wilhelm. — Mercuri la orele 11 a. m. era să sosească regele Eduard în Wilhelmshöhe, spre a să întâlni cu împăratul Wilhelm. Cu puțin înainte de ora fixată pentru sosirea trenului regelui Eduard, sosi împăratul Wilhelm, cu suita sa și cu generalii din garnizoană. Împăratul era însoțit de fiul său, prințul Oskar al Prusiei. Abia atunci s'a aflat că regele Eduard nu va putea sosi decât cu o întârziere de trei ore. Întârzierea aceasta, care a pus în mare fierbere mulțimea, a fost cauzată de o ceață deasă, care a ținut în loc vaporul regelui în canalul Mănecei. Această întârziere a provocat o mare mișcare pe toată linia, deoarece a trebuit să se schimbe mersul tuturor trenurilor. Din această pricină toate trenurile au suferit mari întârzieri.

La orele 1 și 15 m. sosi în fine trenul regal în gară. Întâlnirea celor doi suverani a fost foarte cordială. După prezentarea suitelor regele și împăratul au plecat la castelul Wilhelmshöhe, unde au fost întâmpinați de împărăteasa. La orele 5 p. m. M. L. L. cu suitele au făcut o excursiune de 3 ore prin împrejurimile castelului. La dîneul, care a urmat la orele 9 seara, suveranii au rostit toasturi. Pe la orele 12 regele Eduard a plecat spre Ischl.

O telegramă din Viena anunță, că întrevederile dela Ischl, Wilhelmshöhe și Swinemünde au de scop înțelegerea celor trei suverani cu privire la încheierea apropiată a tratatului anglo-rusesc.

Conferința dela Haga. Comitetul pentru studiarea proiectului înființării unui tribunal internațional, a ținut Mercuri o conferință, în care delegații americani și-au depus proiectul. Acest proiect e alcătuit din 26 de articole și conține 22 de pag. scrise. Punctul cel mai greu din proiect este acel, care prevede că tribunalul acesta care trebuie să reprezinte toate puterile, în număr de 49, se va compune din 17 membri. Asupra repartizării acestor 17 membri, delegații americani vor depune un nou proiect în ședința de Sâmbătă. La reșchiderea ședinței, primul delegat al Statelor-Unite a rostit un discurs, în care a arătat necesitatea înființării unui tribunal internațional. Delegații Germaniei și Angliei au vorbit în același sens. Delegații celorlalte puteri s'au arătat nemulțumiți de proiectul american. Sâmbătă se va decide asupra acestui proiect.

e gălbue, forma nu e rigidă, dar nici fluidă, s'ar putea zice că e mâna unei păpuși mari, pielea umplută cu țărțe.

Când să dispară, retrăgându-se din lumină — a fost oare un efect de optică? — a părut că se deformează, începând cu degetul cel mare.

D. Matheu este împins cu violență ca de o forță, celucează pe după perdea; e apucat de o mână puternică, scaunul îi e răsturnat, ear el e tras de păr.

Pe când se plânge de ceea-ce i-se face, auzim sunetul tamburinei, care în urmă e aruncată cu putere pe masă.

În același timp ajunge pe masă vi-oara, a'e cărei coarde sunt făcute să sune. Iau tamburina și cer ființei nevăzute să o apuce. Simt că o mână apucă instrumentul, căruia apoi nu vrea să-i dea drumul. Se începe o luptă între mine și o putere, care mi-se pare foarte mare. O sfortare mare îmi împinge tamburina în mână făcând ca micile cimbale să-mi pătrundă în carne. Simt o vie durere, sângele încep să curgă, dau drumul tamburinei. Pe urmă la lumină am constatat că dedesubtul degetului celui mare al mâinei drepte am o adâncă tăietură largă.

Masa continuă să se miște, să lovească în podeala de nenumărate ori. Armonica este aruncată pe masă.

O iau de partea ei inferioară și rog pe ființa nevăzută să tragă de celălalt capăt, astfel ca să poată să cânte, perdeaua

Situația la Casablanca. »Berliner Tageblatt« află din Tanger următoarele: Liniștea s'a restabilit la Casablanca, dar e liniștea de cimitir, nu pace. Orașul comercial de altădată este completamente dărâmat. Evreii și arabii din oraș sunt sau morți, sau dispăruți. E o groaznică lipsă de alimente pentru cei rămași în viață. Fântânile sunt otrăvite.

Polonezi condamnați la moarte. Se anunță din Varșovia, că cinci socialiști polonezi au fost condamnați la moarte de către tribunalul marțial. Ei sunt autorii atentatului săvârșit contra șefului poliției locale.

Miercuri după amiază a avut loc o ciocnire sângeroasă între revoluționari și poliție. Au căzut un mort și mai mulți răniți, între cari și doi copii.

Samuil Andrievici-Morariu.

(Activitatea lui pedagogică).

În sărăcia noastră, care este mare, mai ales pe terenul pedagogiei, trebuie să ne bucurăm de câte-ori întâlnim în viața neamului vre-un bărbat, care s'a ostenit cu osârdie pentru biruința prin lumină a poporului românesc. Și e cuviincios ca atunci să facem o pomenire a lui și a activității desfășurate de el, — aceasta cu atât mai vărtos cu cât bărbatul și munca lui e mai necunoscută ori mai uitată. E o datorie a-i face pomenirea, căci pe calea aceasta ne-am arăta și noi dragostea față de trecut, pe de altă parte am scoate din colțul lor de uitare, întemirile sufletului și mânilor lui, le-am aduce înaintea atâtor, cari până acum nu le știau ori le uitaseră cu desăvârșire.

Ar fi un lucru frumos, care ar denota că și noi suntem un popor, care se află cel puțin pe calea către desăvârșirea culturală, când ne-am ști amintii cu recunoștință de toți aceia, cari au jertfit energia vieții lor muncind pentru înaintarea și întărirea neamului, și mai ales de persoanele, cari au lucrat pentru luminarea poporului prin școală, căci aici munca e mai nerăsplătită și lucrătorul mai nevăgat în samă. Dar însușirea de a-și amintii cu cuviință de lucrătorii harnici și cinstiți o dă numai cultura îndeplinită în chip armonios și răspândită asupra tuturor.

Ce bine ne-ar prinde să avem și noi o istorie a școlilor noastre și a bărbatilor, cari au lăsat urme, înbogățind literatura pedagogică atât de săracă încă. Am avea și noi dascălii o bisericuță a noastră, națională, cu icoane sfinte, unde am intra înflorați de evlavii, spre a ne mângăia, înviora și întări sufletul în zile de grea ispită. Dar nimeni nu se cugetă la zidirea templului, ori cel puțin la adunarea materialului, care zace împrăștiat, în țărina uitării. Ar fi vremea să ne strîngem aurul și argintul din pulberea drumului!

Într'adevăr bucuria mea n'a fost mică, când am descoperit în biblioteca Academiei române cărțile școlare compuse de preotul bucovinean Samuil Andrievici. Nu știam și cred că puțini, foarte puțini vor ști că bărbatul acesta a lucrat și în țarina școlii românești, și încă atât de cuminte; nă-

înaintează, foalele armonice sunt trase și împinse la loc metodic, clapele sunt apă-sate și se aud mai multe note diferite.

Eusapia scoate strigăte repetate, un fel de răgăituri, ea este în prada unor sbuciumări nervoase și ca și cum ar chema în ajutor, strigă: »La catena! la catena!« Facem deci »lanțul« ținându-ne de mâni. În urmă ea se cum ar fi provocat pe un monstru ea se întoarce cu privirea scânteietoare spre o enormă sofă și aceasta înaintează spre noi. Eusapia o privește cu un răs satanic, suflă asupra sofalei și aceasta se dă ascultătoare îndărăt.

Obosită, ea rămâne apoi relativ liniștită, par-că are ceva pe piept, sânul i-se ridică cu putere. Își culcă apoi capul pe umărul meu.

D. M. plictisit de loviturile, pe cari le primește, cere să-și schimbe locul cu unul din noi. Îl iau eu. El se schimbă în urmă cu doamna F., care ocupă dreapta Eusapiei, pe când eu sunt la stânga ei. Ca și înainte d-na F. și eu țineam picioarele, mâinile și genunchii mediului.

D-na F. aduce o cană și un pahar, pe care le pune în mijlocul casei. Din cauza bruscelor mișcări ale acesteia, apa din cană se răspândește. Mediul ne cere într'un mod autoritar să ștergem lichidul, apa pe masă o supără, o intimidează, o paralizează, adăogă ea.

Domnul F. întreabă pe nevăzutul spirit, dacă poate să toarne apă în pahar. După câteva momente perdeaua înaintează

dăduese deci a nu face un lucru de prisos, vorbind de cărțile acestui bărbat, care mai târziu a fost chemat să cărmuiască viața religioasă, să fie fruntașul pe toate cărările al Românilor din țara supusă Austrieilor.

Samuil vine dintr'o familie preoțească din Mitocul Dragomirnei. Moșul său se chema Andreiu Gradinciuc și era morar de meșteșug, din care pricină vecinii îi ziceau și Morariu. Fiind mai instărit, își duce un băiat, pe George — tatăl lui Samuil — la școala din Suceava. Aici ceru George ca să se inducă numele românesc »Morariu«, dar directorul rutean nu îngădui, ci îl boteză după numele tatălui său Andreiu, Andrievici. Astfel se esplică numele de Andrievici.

În casa părintească crescū Samuil »întru învățătura și cercetarea Domnului«, în urma căreia încolți în inima lui dorul de a sluji, la vremea sa, ca tată-său, la altarul lui D-zeu. Și dorul acesta l'a întovărășit cu credință întreaga lui viață. Numai preocupările lui de natura asta ne dumiresc, cum tânărul absolvent de teologie merge ca preot într'un săticeț (Ciachor), de unde nu-l poate momi nici catedra de limbă și literatură română din Cernăuți, care îi-se înbie, și nici alte ranguri orășanești. Aici în liniștea vieții de sat muncește pentru mângăierea și luminarea turmei lui incredințate, și îndeosebi pentru întărirea generațiilor tinere prin școală. În sufletul lui se zămisește convingerea, că neamul cu un trecut atât de falnic și cu un prezent atât de amar, numai prin lumină va putea birui, prin lumina care răsare din altarul bisericii și din școală, căci numai biserica și școala sunt în stare să ne asigure condițiile de lipsă pentru înaintarea culturală, pentru îndrumarea vieții naționale pe calea cea bună și cuminte, care duce la realizarea dorurilor noastre. Din pricina aceasta îndrăgește tot mai mult scrierile didactice și pedagogice, pe cari le cetește cu osârdie, culegând gânduri și sfaturi, pe cari le întrebuițează mai apoi pentru a nutri sufletul prins în obezi al neamului său.

Inteligența, silințele și hărnicia lui îi câștigă în curând dragostea celor mulți și lauda celor mari. Iar după-ce se vede stingerit, primește cinstea ce i-se face prin oferirea mitrei de episcop; vine la oraș mănăst, mai mult de gândul, că din fruntea bisericii, de pe scaunul episcopesc va putea lupta cu mai multă izbândă pentru drepturile și moșia stropită cu sânge și sudoare de a lui Ștefan și voinicii lui. Ca episcop el a fost ca și unii dintre vladicii Ardealului, o intrupare a neamului subjugat, în nevoile și năcăzurile lui a luptat atât în rândurile cât și în fruntea mirenilor și preoților.

Activitatea lui Samuil desfășurată în jurul școlii e desigur mai întinsă decât o cunoaștem noi. Cărțile alcătuite de el, și pe cari am avut prilejul să le cunoaștem, dovedesc că autorul lor, cunoștea pe deplin duhul, care stăpânea pe timpul acela, lumea dăscălească a Nemților și mai ales a Austrieilor. L'a cunoscut, și a fost și influențat, dar nici când copleșit de duhul acela, a știut să tălcuiască lucrurile în tot-

cana este apucată și paharul e umplut pe jumătate. Aceasta a avut loc în două rânduri.

D-na F. ne mai putând să suferă atingerea continuă ce simte prin perdea, își schimbă locul cu soțul său.

Pun pe masă ceasornicul meu cu repetiție și rog pe spiritul nevăzut să-l facă să sune. Sistemul soneriei lui este foarte greu de cunoscut, chiar mie, care îl întrebuițează zilnic, mi-e greu să-l fac să funcționeze.

Acel sistem constă dintr'un mic tub tăiat în două, o jumătate din el alunecă pe cealaltă jumătate. Nu e în realitate decât o ridicătură de aproape o jumătate de milimetru grosime și pe aceasta trebuie să apeși cu unghia și să împingi pentru a pune soneria în mișcare.

Ceasornicul e luat. Auzim cum se întoarce remontoarul. Ceasornicul se întoarce pe masă fără să fi sunat.

Repet rugăciunea mea. Ceasornicul e reluat; se aude capacul, care se deschide și se închide. Afirm că nu pot să deschid acel cap cu mâna și că nu fac acest lucru decât cu un instrument ascuțit de fier — ceasornicul se întoarce tot fără să fi sunat.

Mărturisesc că eram desamăgit. Simțeam că voi avea o îndoaială asupra întinderii puterii oculte, care cu toate acestea se manifestase în destule chipuri. Pentru ce nu putea să facă ceasornicul să sune?

deuna după nevoile acelor pentru care lucra, amăsurat sufletului național,

Cartea care mi-a îndreptat luarea aminte asupra lui Samuil Andrievici, a fost »Micul Comenius« apărută la Viena, la anul 1854. E o carte de cetire »pentru l. clasă poporană«, și e astfel întocmită încât pagina întâiu aduce text nemțesc iar a doua același cuprins în românește. Sunt piese de cetire din cel mai apropiat cerc de cunoștințe ale copilului, scrise foarte lămurit potrivit minții lui fragede.

Din textul german putem deduce că prin anii 1850. trăia încă duhul blând și înțelept al marelui împărat Iosif al II. Sub cărmuirea lui se deschiseră școli elementare pentru toți supușii monarhiei, și astfel și pentru Români. În școlile acestea se învăța pe lângă românește și nemțește, nu doar ca să facă Nemți, precum intenționează astăzi Ungurii, ci pentru că limba aceasta era limba statului, o limbă de știință și de cultură. Tot astfel, cu text nemțesc și românesc apărū la anul 1785 și »manuducere către aritmetică« a lui Șincai, și vor fi apărut încă multe altele, pe cari noi nu le cunoaștem.

(Va urma).

Dr. N. R. Păunaș.

STIRILE ZILEI.

— 3 August v.

Derailare pe linia Brașov—Ghimeș
Un prieten al ziarului nostru ne comunică că eri după amiază voind să plece cu trenul de 2 p. m. din Tușnad la Brașov, n'a putut să plece, deoarece trenul Brașov-Ghimeș a deraliat pe la oarele 2 p. m. în apropiere de stațiunea Csikszereda, din care cauză trenul, care avea să vină dela Ghimeș spre Tușnad a întârziat cu câteva oare. Iată ce ne comunică prietenul nostru despre cele auzite în gara Tușnad: Derailarea a fost pricinuită de starea rea a șinelor. Venind trenul cu viteză mare au derailat toate vagoanele. Mașina, rupându-se de vagoanele ce-i urmau, a căzut într'o parte, iar vagoanele unu peste altul în cealaltă parte. Adâncimea, în care au căzut vagoanele, este cam de 3 metri. Din ferice nu au fost tocmai mulți călători în tren. Totuși s'au întâmplat câteva accidente. O doamnă, soția unui profesor de stat, a încetat din viață în urma rănirilor primite. Fochistul, mașinistul și câteva dame sunt grav rănite. Trenul, care era să sosească la oarele 6 în Brașov, a sosit de-abea pe la oarele 11 seara.

Cu privire la derailarea din apropierea stațiunei Csikszereda ni-se comunică încă următoarele amănunte:

Între Csikszereda și Matefalva s'a întâmplat o mare nenorocire de cale ferată. Trenul de persoane care sosește din Ghimeș a deraliat eri după amiază. Locomotiva s'a prăbușit trăgând după ea alte 6 vagoane, cari fură cu totul sfărâmate. Numeroși pasageri au fost răniți. D-na Karl Berger, soția unui profesor, academic a fost ucisă.

O fată din München, Elsa Kircher, are rani grave la braț și piciorul drept. Rudolf Becher e rănit la cap.

Conducătorul locomotivei și fochistul au fost răniți mortal. Alți 13 pasageri

Intrecusem cu cererea mea limitele puterilor sale? Cu vocea tare zisei:

»Trebuie să-ți spun trolul cum trebuie să sune? — Nu, nu, răspuse Eusapia, îl va face el să sune.

Notez aci că în momentul când îmi propuneam să indic modul cum trebuie să sune mi-a și trecut prin minte sistemul sonerial. Îndată ceasornicul fu reluat de pe masă și auzii foarte bine în trei rânduri cum a sunat zece care și trei sfer-turi.

Eusapia dădea semne pe față de mare osteneală; mâinile ei arzătoare se contractau, ea suspina adânc căutându-și respirația în fundul pieptului; piciorul ei părăsia piciorul meu, treca podeala de colo până colo în direcția lungimei. Scotea apoi strigăte aspre, abia respirând își da umerii nervos înapoi, rânjea. Canapeaua înainta când Eusapia o privea, seda îndărăt când aceasta o sufla. Toate instrumentele fură aruncate unele peste altele pe masă; tamburina se ridică până la înălțimea tavanului, pernele deteră peste noi aruncând tot ce e pe masă. D. Matheu e trântit de pe scaun; un scaun greoi de sufragerie lucrat în nuc, cu fundul umplut, se ridică în aer, cade pe masă cu sgomot, apoi e împins jos.

Eusapia cu fața și membrele contractate e emoționată, nouă ne e milă de ea, o rugăm să se oprească. »Nu, nu!« strigă dânsa și se scoală. Ne sculăm și noi. Masa

sunt răniți mai greu sau mai ușor. Din Csikszereda a fost trimis imediat în ajutor un tren cu medici, cari sosiți în fața locului, au dat primele ajutoare răniților. După pansarea lor, răniții au fost transportați la Csikszereda.

Cauza deraierei, e probabil locomotiva, cu care se făcea abia experiențe și care în viteza ei n'a putut rezista unei curbe. Comunicația va fi întreruptă câteva zile.

Liberarea dep. Dr. Petrovici din temnița Seghedinului. D-l Dr. Stefan Petrovici implinindu-și Mercuri osanda de 6 luni în temnița de stat dela Seghedin, scrie »Drapelul«, a sosit Mercuri d. a. la orele 4 cu trenul accelerat la Lugoj, întâmpinat fiind la gară de un imens public, care a grăbit să-i strângă prietenește mâna de binevențare. Neîntrecându-se la dispoziție, a plecat întregul convoiu pe jos, conducând pe prietinel scăpat din temniță până la locuința sa. Era o priveliște impozantă a vedea lungul convoiu, care înainta în frunte cu căpitanul de poliție și sergenți orașenești de-alungul stradelor principale ale Lugojului în cea mai perfectă liniște și ordine, salutată fiind d-l Dr. Petrovici din casele și ferestrele pe unde trecea de numeroșii prietini și cunoscuți, cari nu puteau ascunde emoțiunea bucuriei, că iarăși revăd în mijlocul lor pe cel ce le-a lipsit atâta vreme. Ajuns convoiul la locuința d-lui Dr. Stefan Petrovici, s'a resfirat mulțimea în cea mai deplină ordine și liniște. Nu s'a ivit nici un incident.

Cununie. Livia Iorgovici și Romul R. Stoica, teolog absolut, ne anunță că-și vor celebra Duminecă la 1 Sept. n. cununia lor în biserica gr. cat. rom. din Varadia.

Dela băile din Zizin. Din Zizin ni-se scrie cu data de ieri, 2 Aug. v.: D-le redactor! Pentru azi am făcut o excursiune la Zizin, pentru a vedea băile și ce-i de văzut. Călătoria dela Săcele până aci, cu omnibusul ține 1 oră. Pe drum a dogorit. În omnibus am avut un tovarăș de drum foarte posac, care nu și-a deschis gura — un tip afașic. Nici vizitiul nu era mai vorbăreț. — »Ce? sunt pe aci muți, sau laconieni din Sparta?« — În fine ajungem în Zizin — un sat mare, cu un părușu plin de petriș, tot așa de mare. Izvoarele minerale? Cam resufiate, după gustul meu; pot să fie și folositoare, mai ales cel jodat; băile — curățate; nu tot așa rufăria. Parcul — proporțional, foarte bine întreținut și cu un aer admirabil, produs de făgetul și cărpinișul în preponderanță față cu brădetul de sămânță. Locuințe se spune, sunt bunicele; public — oaspeți destui, între dâșii și din România. — La timpul mesei, am intrat la hotelul »Concordia«, unde am dat peste un personal lipsit de orice complexanță, personal ce a declarat că *altceva se prepară pentru abonați, și altceva pentru pasageri*, care nici pe banii lor nu au dreptul să mănânce ce văd, că mănâncă alții. Aviz pasagerilor cari pot să găsească mâncare la alt birt mai în sus, cu câteva case. Românii noștri, imi spuse o femeie țărăncă, se tot împuținează, amestecându-se cu Ungurii, ceea-ce ne dă de gândit. — *Un pasager.*

La temniță. Părintele Simeon Blajovan din Hodoș și-a început azi în temnița din Lugoj pedeapsa de 30 zile închisoare or-

părăsește podeala, se ridică 'n sus până la 60 centimetrii, apoi cade cu sgomot.

Eusapia prăpădită cade pe scaun.

Rămănem buimăciți, turburați, incremențiți, cu capul zăpăcit, într'o atmosferă ce par'că este încărcată cu electricitate.

D-l F. liniștește cu multe îngrijiri agitația Eusapiei. După un sfert de oră ea își vine în fire. La luminile ce fuseseră aprinse o vezi că e nespun de transfigurată; ochii îi sunt întunecați, fața și-a micșorat volumul pe jumătate, degetele îi tremură — și în ele simte par'că ace, pe cari ne roagă să i-le scoatem.

Incetul cu incetul își vine în fire. Par'că nu-și aduce aminte de nimic și nu înțelege de loc mirarea noastră, care i-se pare tot așa de ciudată ca și unuia, care n'ar fi azistat la ședința noastră. Nici nu se interesează cel puțin. I-se pare că se vorbește despre lucruri, de cari ea nu știe nimic.

Ce-am văzut? Misterul misterelor! Luasem toate măsurile ca să nu fim înșelați. Forțe supraomenești lucraseră așa de aproape de noi, încât ai fi simțit resuflarea unei ființe vii, dacă ar fi fost. Iată ce se petrecuse sub ochii noștri timp de două oare.

Când îndoiala se presintă, trebuie să concludem având în vedere condițiunile în cari ne aflăm, că mașinăria necesară pentru a produce asemenea efecte ar fi tot așa de fenomenală ca și acele efecte.

dinară, pentru »violență contra singuraticilor« comisă cu ocaziunea primei alegeri dela Lugoj (30 Aprilie 1906.)

Logodna pictorului Simonescu. Intr'un cerc mai restrâns, incunjurat de membrii familiei și de prietini intimi ai săi, ș'a ținut în zilele trecute simpaticul nostru pictor, *Virgil Simonescu*, logodna sa cu dragălașa d-soară *Olivia Birlea Jucu* din Lugoj. Actul officios bisericesc al logodnei l'a săvârșit deputatul dietal al Lugojului, d-l *Dr. G. Popovici* protopresbiter, care a adresat o frumoasă cuvântare tinerilor miri. A urmat apoi partea neoficioasă, când cei întruniți la o cină splendidă ne-am petrecut splendid până 'n zori. Să fie într'un ceas cu noroc! — *i.*

Dela corporațiunea industrială. D-l Iosif Nagy, președintele corporațiunei industriale, expirându-i concediul, a luat în primire conducerea corporațiunei.

Adunările de control. Ministrul apărării a dat ordin ca anul acesta să nu se țină adunările de control pentru soldații neactivi și nici rapoartele periodice pentru gloate. Rapoartele cu ofițerii în rezervă vor avea însă loc.

De la oficiul de dare orașenesc primim spre publicare următoarele: Toți plătorii de dare de pe teritoriul orașului Brașov se provoacă prin aceasta, ca până la 24 August 1907 la 12 oare p. m. să-și plătească negreșit darea către stat și aruncurile comunale de pe quartalul al III-lea 1907, căci la din contră în senzul §§-lor 57—74 art. de lege XLIV din 1883 încasările se vor face pe cale de esecutivă fără nici o considerare.

Crima dela Monte Carlo. În afacerea senzaționalului omor din Monte Carlo, Vere Goold și nevasta sa au mărturisit judecătorului, că fiind amețiți de beaură într'un moment de mânie Goold a ucis pe femeia Ema Livay, care îi cerea bani; odată crima comisă, femeia lui Goold a ajutat bărbatul ei spre a face ca urmele crimei să dispară.

Nenorocirile pe căile ferate. Nu-i lipsă de a spune, că cele mai multe nenorociri pe căile ferate se întâmplă în America. Dar lucrul acesta sa constatat și officios. Un statistician bun german din Berlin a făcut statistica tuturor nefericirilor din lume și-a ajuns la următorul rezultat: Dintr'o mie de amployați de tren se nefericesc în America 43, 5, Svițera 25,3, Anglia 11,8, Germania 2,4. În anul 1902/3 s'au nefericit 76,000 de persoane dintre cari 60 mii de amployați la tren. Au fost omorâte 9.800 de persoane dintre cari 3,600 amployați. Dintre toate țările din lume mai puțini s'au nefericit în Franța.

Regele și anarchistul. O șarmantă anecdotă de parfum foarte spaniol. Alfons al XIII-lea iubește mult incognitul. El se preumbla nu de mult într'o zi prin stradele unui sat, vecin cu Sant-Sebastiana, îmbrăcat în haine civile, cu regina, până când șoferul a făcut o mică reparație la automobil. El intră într'o tutungerie să-și cumpere țigarete și ceru foc unui alt mușteriu de acolo, dar acesta deveni de-o dată palid, el recunoscu pe suveran, care fixându-l cu atențiune, recunoscu la rândul

Nu am făcut — încheie Flammarion — nici un comentat la rapoartele celor cari au azistat. Lucrul principal după mine este de a lăsa becăruia expunerea și aprecierile sale personale, dată fiind înalta valoare intelectuală a observatorilor.

Și nu voi face nici un comentat mai cu seamă eu, umilul interpret al cercetărilor spiritiste ale lui Flammarion pentru »Gazeta Transilvaniei«.

Vreau numai să amintesc că — după cum și e informată știința — astfel de experiențe se fac și de vulg: de unii ca ceva cu un caracter miraculos, iar în mijlocul poporului credincios din sate, cu caracter întotdeauna religios. Aici însă fenomenele nu se prezintă cu un caracter atât de variat și complicat.

Scriitorul acestor rânduri a avut privilegiul să ia parte într'un sat din Ardeal la câteva ședințe de spiritism. Ele se făceau tot cu ajutorul unei mese de brad, mărunță (cu trei picioare). — Asta prin anii 1898—1900.

Era și în acest caz un medium, prin care toți înțelegeam un mijlocitor între noi și între sufletul mortului, cu care aveam să comunicăm — și în consecință numai acela putea chema pe suflet, care era credincios. Chiar așa se întâmpla; alții n'aveau succes. Mijlocitorul era de obicei o femeie bătrână sau tânără și uneori câte-un copil, care era nevinovat și avea păcate puține — ziceau cei din sat.

Cercetările erau simple. Eram toți

său în acest mușteriu pe unul din anarchiștii arestați din eroare în urma atențatului dela Madrid. Atunci regele începui a ride și reținând pe omul care voia să fugă, îl rugă să scuze poliția, că arestează din când în când anarchiști nevinovați, în locul culpabililor, pe care îi lasă să scape. După aceea regele luă o roză dela corsagiul reginii și-o oferî fumătorului, mulțămindu-i că i-a dat foc. Cu această manieră tânărul rege al Spaniei a cucerit popularitatea sa extraordinară.

ULTIME STIRI.

Ischl. 16 August. La orele 12 regele Eduard a mers la vila împăratului spre a-i face o vizită, în urmă a vizitat pe membrii familiei regale de Bavaria, pe familia ducelui de Cumberland ș'a lăsat o carte la locuința bar. d'Aehrenthal. La orele 1 împăratul s'a dus la otelul unde a descins regele pentru a lua pe regele Eduard la un dejun în vila imperială. După dejun regele Eduard însoțit de împărat a reintrat la otel, de unde la orele 3 jum. împăratul a luat pe rege pentru a face o preumblare în trăsura prin Ischl și împrejurimi. Preumblarea a durat o oră și jumătate. Suveranii au fost pretutindeni salutați cu entusiasm.

Eri seară a avut loc o reprezentațiune de gală la teatru în onoarea regelui Eduard, reprezentațiune la care au asistat ambii suverani. A urmat după aceasta o masă a curții la vila imperială, la care au luat parte pe lângă cei doi suverani, membrii prezenți ai familiei imperiale și înalții demnitari. După masă regele Eduard și împăratul au făcut o preumblare în trăsura pentru a vedea splendida iluminatiune a orașului Ischl și a împrejurimilor. Pretutindeni cei doi suverani au fost obiectul ovațiunilor entusiaste ale mulțimei. În urmă au reintrat fiecare la reședințele respective.

Wilhelmshöhe 16 August. La prânzul, care a avut loc Mercuri seara împăratul Wilhelm și regele Eduard au schimbat *toasturi foarte cordiale*. Impăratul *Wilhelm* invocând legăturile de rudenie ale celor două familii, a arătat că vede în vizita regelui Eduard o probă de sentimentele de rudenie și de amicitie pe cari regele Eduard le are pentru împăratul Wilhelm și familia, precum și un semn de bunele relațiuni ale popoarelor lor. Primirea făcută regelui de către populațiune este o probă de omagiu plin de recunoștință pentru regele Eduard.

apărați în jurul mesei de brad, cu mâinile pe ea, ca și copii când învățătorul le vorbește în școală.

Mijlocitorul chemând sufletul vre-unui mort al familiei putea să întrebe ori ce din trecut, din prezent sau chiar din »lumea cealaltă« cerând pentru răspunsul afirmativ un număr de băței, iar pentru cel negativ alt număr.

S'au făcut întrebări și pentru viitor, dintre cari însă numai unele au putut fi ghicite (lucru de altfel și într'atât, destul de surprinzător.)

Mai târziu experiențele reușiră și cu mese mai grele, cu patru picioare sau chiar și cu alte obiecte ca: scaune, dulapuri, umbrele deschise etc.

Am putut să văd o masă mare înaintând la chemarea mijlocitoare și depărtându-se la porunca ei.

Ca să închei, mai adaog, că pentru spiritism — care până în timpul din urmă se pierdea în domeniul întunecos al miraculosului — e un mare bine că a pornit pe calea cercetării științifice îmbrățișat ca una din cele mai grele probleme ale naturii omenești.

Din lumina ce eventual s'ar face, poate că ar eși biruința teoriei materialiste în filosofie sau — după părerea și dorința spiritualiștilor — biruința filosofiei lor și înfrângerea celeilalte.

B. V.

Regele *Eduard* a mulțumit din toată inima pentru primirea ce i-s'a făcut de către suverani, armată și popor; a accentuat marea bucurie, pe care o are de a fi făcut această vizită, prea scurtă, spre părerea sa de rău. Regele a adaogat că împăratul Wilhelm știe că dorința sa cea mai vie este, ca cele mai bune și mai plăcute relațiuni să domnească între cele două țări. Regele a exprimat deasemenea bucuria sa pentru vizita ce suveranii o vor face în curând în Anglia, unde-i va primi cu cea mai mare bucurie.

Berlin. 16 August. Compositorul Ioachim a încetat din viață.

Berlin, 16 August. Se telegrafiază din Constantinopol: Sunt semne că Poarta este hotărâtă să ia *măsuri energice în privirea bandelor din Macedonia* zilnic pleacă din Constantinopol trenuri pentru Macedonia pline cu munițiuni și arme.

Petersburg, 16 August. În toată regiunea fluviului Volga domnește o mare fierbere în populațiune din cauza *întinderii holerei*. Agitația se îndreaptă contra guvernului. Revoluționarii prepară o mare mișcare cu scopul de a porni o revoluție. Guvernul a luat măsuri stricte pentru a împiedica orice mișcare, deoarece sunt temeri să nu se repete răscoalele cari au avut loc în 1830 și 1872 tot cu ocazia ivirii holerei.

Bibliografie.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. *George Maior*, profesor de agricultură la școala superioară de la Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. *Agrologia*, s'eu *Agricultura generală*, 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. *Fitotechnia*, s'eu *cultura specială a plantelor*, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. —

Carte premiată de Academia Română cu premiul *Nasturel-Herescu* în sesiunea din anul 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. *Zootechnia*, s'eu *Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăncăria și lăptăria*, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone

Vol. IV. *Economia Rurală*, s'eu *organizațiunea și administrarea moșiilor mari și mici*. Costă 8 corone.

Manual de Agricultură rațională vol V. Ippologia s'eu *zootechnia specială a cailor* de *George Maior*. Prețul 3 cor. plus 30 bani porto.

Manual de Agricultură rațională vol. VI. cuprinzând *crescerea, îngrășarea și utilizarea Porcilor* s'eu *Zootechnia lor specială* de *George Maior*. Prețul 5 cor. plus 30 bani porto.

»Cultura și îngrijirea grăului«, de I. F. Negruțiu. Prețul 14 b. (plus porto 5 b.

România agricolă, studiu economic de Dr. *George Maior*, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: »Sărac în țară săracă«. Euaivescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Diverse.

Pocalul lui *Isus Christos*. Ziarele din Anglia spun, că în apropierea mănăstirei *Glastonbury* s'ar găsit un pocal de o rară frumusețe, care se pare a fi foarte vechiu. Mai mulți cunoscători de lucruri vechi zic, că acesta trebuie să fie pocalul care a fost folosit de domnul nostru *Isus Christos* la cina cea din urma(?) După restignirea lui *Isus*, *Iosif dela Armatia* a plecat spre *Anglia* și se zice și se scrie că el să-l fi acolo. »A—«

Proprietar: Dr. Aurel Mureș.
Redactor respons. interim.: Victor Paniceu.

Sz. 1063—1907.

Arverési Hirdetmény.

Dános község tulajdonát képező korcsmahelyiség bérlő a bérlet tartamára italmérségi engedélyt nyerend az 1908, 1909 és 1910 évekre folyó évi szeptember hó 3-án d. e. 11 órakor Dános község házánál tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adadni. Kikiáltási ár 1500 korona, mely összegnek 10% árverezni szándékozók által az árverés megkezdése előtt készpénzben letendő.

Megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt szintén elfogadhatnak.

Közelebbi feltételek a községi irodában betekintheők.

Dános, 1907 augusztus hó 15.

A községi elöljáróság:

Bruleanu,
jegyző.

Baile,
bíró.

Sz. 1064—1907.

Arverési hirdetmény.

Dános község tulajdonát képező két kövülisztelő malom az 1908, 1909 és 1910 évekre folyó évi szeptember 3-án d. e. 11 órakor Dános község házánál tartandó nyilvános árverésen, haszonbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár 1000 mely összegnek 10%-a árverezni szándékozók által az árverés megkezdése előtt készpénzben letendő.

Megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok az árverés megkezdése előtt szintén elfogadhatnak.

Közelebbi feltételek a községi irodában betekintheők.

Dános, 1907 évi augusztus hó 15.

A községi elöljáróság:

Bruleanu,
jegyző.

Baile,
bíró.

Un tinăr, care a absolvat cu succes foarte bun o școală specială agronomică (3 ani), două din cele mai importante institute promologice ale Germaniei și un curs comercial, având o praxă de 3 ani în specialitatea sa, caută un post indepenoent pe o moșie mai mare.

Preferă în deosebi branșa de promolog și viticultor.

Posede în scris și în cetit limba română, germană și maghiară.

Oferte cu indicarea salariului a să adresa administrațiunei „Gazetei Transilvaniei“.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Banca Națională a României.
Situațiune sumară.

1906		1907	
29 Iulie.		21 Iulie.	28 Iulie.
A c t i v :			
102.251,086	72361086 Reser. metal. aur 78371736	112.064,776	111.349,236
1.375,807	29890000 „ Trate aur 32977500	1.454,182	1.283,377
59.805,417	Argint și diverse monede	70.273,496	77.380,372
29.244,950	Portofoliu Român și străin.	33.266,964	33.373,894
11.999,924	*Impr. contra efec. publice 10243750	11.999,924	11.999,924
14.801,390	„ „ „ in cont-corent 23130144	15.806,084	15.806,084
2.908,324	Fonduri publice	3.253,121	3.253,121
5.767,646	Efectele fondului de rezervă	5.893,152	5.893,152
603,578	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	637,863	638,002
249,192	Imobile	184,863	190,231
96.021,825	Mobilier și Mașini de Imprimerie	109.049,274	109.688,374
11.561,300	Cheltueli de Administrațiune	24.311,198	18.474,022
25.246,433	Depozite libere	24.107,680	26.022,477
361.336,872	Conturi curente	412.302,577	415.352,266
	Conturi de valori		
	P a s i v :		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
21.373,442	Fond de rezervă	23.051,453	23.051,453
3.222,588	Fondul amortis. imob. și material	3.473,646	3.473,646
226.816,620	Bilete de Bancă în circulațiune	262.438,000	264.772,460
1.646,498	Profituri și perderi	2.077,070	2.077,070
255,899	Dobânzi și beneficii diverse	213,134	289,263
96.021,825	Depozite de retras	109.049,274	109.688,374
—	Conturi curente	—	—
361.336,872	Scontul 5% Dobânda 5%	412.302,577	415.352,266

Droguerie medicinală

a lui

C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstädter).

Magazinul cel mai bogat și bine asortat în Brașov:

Sirup de smeură de munte

aromatic, natural,

cu garanție recomandă foarte ieftin

Trimiteri cu poșta în fiecare zi.

Dacă zărești „Zacherlin“ de cel renumit,
Nu-l cumpăra în hârtie învâlit.
In sticle se vinde cel „veritabil“,
Cu drept de marcă, și-i admirabil.

Ce-ți vine zi și noapte într'ajutor
Și te ferește de plaga insectelor.
Ca să te convingi mai pe deplin
Caută după placatul lui Zacherlin,